

GARY, INDIANA

Hoe de roestigste stad in de Rust Belt kennismakte met Donald Trump.

VRAAG IN CHICAGO naar de beste route naar Gary, Indiana, en vrijwel iedereen zal je aanraden om over de tolweg met een grote boog om de stad heen te rijden. Het kost iets meer, maar je hoeft niet het risico te nemen om voor een rood licht te stoppen in Gary, en zo vermijd je de stank en het risico op overval of erger, luidt het advies. Mocht je dapper of idioot genoeg zijn om er toch doorheen te rijden, stop dan in ieder geval nooit als het niet noodzakelijk is, ga zeker niet 's nachts op bezoek, en stap niet uit je auto.

Het idee van Gary, Indiana als eindbestemming is vrijwel ongehoord. Er zijn twee soorten reizigers die toch de moeite en het risico nemen om de afslag te nemen naar de 'gevaarlijkste stad in Amerika'.

MICHAEL JACKSON FANS kunnen in een afgelegen buitenwijk het ouderlijk huis van de Jackson Five bezoeken voor een selfie buiten het hek. Er is geen museum, enkel een plakaat en een huis in een relatief redelijke staat.

Voor fotografen met een interesse in 'urban exploration' is het ook een mekka. Er zijn meer dan genoeg fotogenieke leegstaande, afgebrande, en langzaam omvallende gebouwen te vinden in een kleine straal rondom de hoofdstraat.

LINKS

De snelweg van Chicago, IL naar Gary, IN.

RECHTS

Een replica van het Vrijheidsbeeld in het hart van Gary.

VOLGENDE PAGINA

Gary Works staal in 2017.

De groeiende interesse in 'urban decay' is begrijpelijk. Oude ruines als Pompeii zijn al lang extreem populaire toeristenplaatsen, en nieuwe ruines als Chernobyl trekken steeds meer bezoekers. In veel plaatsen in Europa is 'misery tourism' een groeiende industrie. Volgens de Economist heeft het minder gevaarlijke neefje van Gary, de Belgische stad Charleroi, zichzelf herontdekt als een trekpleister voor 'urban-dysfunction tours', en ook Detroit, een ander slachtoffer van globalisatie en hyperkapitalisme, ziet steeds meer urban safari-gangers op zoek naar interessant verval.

Toch voelt het ongemakkelijk om een gemeenschap in een auto binnen te dringen met een dure camera om mooie foto's te maken van de tragische levensomstandigheden. Gary is niet een compleet verlaten slachtoffer van een natuurramp, zoals Pompeii, of een menselijke catastrofe, zoals Chernobyl. Het is een stad waar 22.500 kinderen opgroeien, en waar ieder jaar tussen de 30 en de 70 mensen worden vermoord. Exploitatie en exploratie liggen niet ver van elkaar.

Tijdens de eerste minuten in de stad, op een bitter koude ochtend in januari,

lijken de panische adviezen enigszins overdreven. De stank is in ieder geval niet op te merken, en er zijn maar weinig mensen op straat. Het lijkt hier meer op een spookstad dan een oorlogsgebied. Binnenkomers worden begroet door een replica van het vrijheidsbeeld te midden van onkruid en algeheel verval. Als het een film of een verkiezingsspotje was zou de tragische symboliek te dramatisch en cliché zijn, maar dit is de werkelijkheid in Gary. In de woorden van de 45e President van Amerika: "The American Dream ... is dead".

GARY WORKS

Ooit was Gary een welvarende stad vol werkgelegenheid, energie, dromen en ambities. Dankzij de strategische locatie in het Midwesten van Amerika, vlakbij de transport hub Chicago en aan het Michiganmeer, besluit de United States Steel Corporation in 1906 dat het de ideale locatie is voor hun nieuwe staalfabriek Gary Works. Vanuit het niets rijst in snel tempo een stadskern op rondom de dan grootste staalfabriek ter wereld. In 1930 telt de jonge stad ruim 100.000 inwoners - 20.000 meer dan er vandaag nog wonen.

Een lofzang op Gary, Indiana ('there is just one place/that can light my face') in de musical The Music Man wordt nog zonder enige vorm van ironie gezongen in 1957, maar niet lang daarna gaat het snel bergafwaarts. De Amerikaanse staalindustrie krijgt al in de jaren 60 te kampen met hevige competitie uit het buitenland, en zonder staal is er weinig dat de stad in leven houdt.

Na een halve eeuw aan post-industrieel verval, white flight, en politieke en economische marginalisering is Gary bekend en berucht vanwege de hoge moordcijfers, de chronische werkloosheid, en de post-apocalyptische ambiance. De stad is vooral in het nieuws vanwege seriemoordenaars, drugshandel, en brandstichting.

Gary, Indiana is niet alleen de plek waar de meest extreme elementen van de rust belt samenkomen; het is een van de weinige steden in Amerika die lijken te voldoen aan twee Trumpiaanse hyperbolen. De stad belichaamt de vernietigende invloed van globalisatie op de Amerikaanse industrie en arbeidsmarkt, en de apocalyptische staat van de 'inner city' - de mythische helse zwarte stadskern uit de speeches van Trump waar niks te vinden zou zijn behalve ghettos, gangs, en guns.

GARY, INDIANA

IN DE PRESIDENTIELE debatten en tijdens zijn politieke rallies beloofde Trump om de arme zwarte Amerikanen die door Obama en de Democraten in hun werkloze, armoedige bestaan zouden zijn achter gelaten, te helpen om te ontsnappen uit hun misère. Voor de inwoners van Gary, Indiana is dit niet de eerste keer dat dit hun wordt beloofd. Het is zelfs niet de eerste keer dat Donald Trump ze dit belooft.

RIVERBOAT CASINO

Als een ware ramptoerist trok de casino-eigenaar in de jaren negentig naar het toen al verlaten en verslagen Gary met een boodschap over rampspoed en verval. In 1990 spreekt hij zich hard uit tegen het legaliseren van gokken in de regio:

"Ik denk dat casinogokken een heel slecht idee is, niet alleen voor Gary, maar ook voor het hele Chicago-gebied. Gokken heeft geen redding gebracht in Atlantic City ... we hebben hier nog steeds sloppenwijken en de helft van de leerkrachten uit noord-New Jersey werkt als croupiers en dealers in casinos. Als je al de maatschappelijke kosten daar bij optelt van de gokverslaafden, denk ik dat het een slecht idee is voor Gary, en het zal geld troggelen uit de zakken van de mensen in Chicago."

Opmerkelijke bekentenissen voor een casino-eigenaar. Zijn tegenstanders wijten deze plotselinge vlag van openheid puur aan Trump's eigenbelang, aangezien de nieuwe wetgeving die gokken legaal zou maken in het Midwesten een directe dreiging vormt voor de Trump Casinos aan de Oostkust.

Deze interpretatie lijkt te worden bevestigd door Trump's plotselinge ommekeer zodra de wetgeving ondanks zijn protest alsnog wordt aangenomen in 1993. Het jaar daarop besluit Trump direct, als onderdeel van zijn 'comeback', dat Gary door Trump en zijn gokindustrie alsnog opnieuw groots gemaakt kan worden. Dankzij een aantal enorme beloftes, een agressieve PR-blitz en het schijnbaar gebrekkige geheugen van de politici in de regio weet Trump een contract te winnen voor een 'riverboat casino' op het Michiganmeer, aan de kust van Gary.

Het contract wordt mede door Trump gewonnen omdat zijn bedrijf de stad er van overtuigt dat ze aan een aantal belangrijke voorwaarden zullen voldoen. Trump belooft niet alleen dat de stad miljoenen zal ontvangen aan gokbelastingen, hij gaat ook akkoord met quotas voor het aannemen van werknemers uit de omgeving, hij zal een liefdadigheidsinstelling opzetten die miljoenen zal krijgen voor projecten in de stad, hij zal geld steken in het verbouwen van een afbrokkelend hotel, en lokale zakenpartners krijgen de kans om aandelen te kopen in het project.

HET DUURT NIET lang voordat de wanhopige stad kennis maakt met Trump's modus operandi. In 1996, nog voor de officiële opening van het gokschip, begint de eerste 'class-action' rechtszaak tegen Trump. De eerste belofte die hij breekt gaat over het inhuren van lokale bewoners. Zijn advocaten pleiten dat hij echt zijn best heeft gedaan, en dat de beloftes enkel 'een streven' waren.

De volgende rechtszaak betreft de lokale investeerders. Gary had Trump laten beloven dat inwoners recht krijgen op 15 procent van de aandelen in het project. Vrijwel onmiddellijk na het winnen van de vergunning besluit Trump dat hij toch recht heeft op 100 procent. Geen van de acht lokale investeerders krijgt de kans om werkelijk te investeren, en opnieuw wordt Trump voor de rechtbank gesleept om zich aan zijn belofte te houden. Zes van de acht investeerders (waaronder een dokter, schooldirecteur, staalwerker, oogarts, en een vakbondsleider) hebben niet genoeg geld en onvoldoende juridische kennis om het langdurig op te nemen tegen Trump en zijn team advocaten.

De overige twee houden vol, en winnen hun zaak: Trump is opnieuw in overtreding. Deze rechtszaken passen in een dan al nationaal bekende werkwijze. Trump deelt alleen in de winst als hij door de rechtbank wordt gedwongen, en de Amerikaanse rechtbank is een arena waar de rijkste speler de langste adem heeft.

GEBROKEN BELOFTES

Trump slaagt er in om al zijn beloftes te verbreken. Een groot deel van het geld dat in het liefdadigheidsfonds wordt gestopt, wordt uiteindelijk gependeed aan een Miss Universe evenement, een project waar Donald Trump zelf het meeste van profiteert. Ook het hotel dat hij had beloofd op te knappen, valt langzaam uit elkaar. In 2014, bijna twintig jaar na Trump's belofte, betaalt de gemeente zelf voor de afbraak van het gebouw.

En het fantastische, eerste klas, ongelooflijke riverboat casino? Het duurt minder dan tien jaar voordat Trump het failliet verklaart. Het wordt verkocht voor \$253 miljoen, die hij vervolgens investeert in zijn noodlijdende casinos in Atlantic City.

VORIGE PAGINA, LINKS
De United Methodist Church. Ooit een belangrijke kerk, nu een locatie voor horrorfilms als Nightmare on Elm Street.

MIDDEN
Verzekeringsfraude door brandstichting is vaak een laatste redmiddel. De buitenwijken van de stad zijn er door getekend.

RECHTS
Nog steeds rijden er staaltransporten.

In 2016 stemt Lake County, waar Gary onder valt, als een van de weinige counties in Indiana overweldigend voor Hillary Clinton - of misschien eerder tegen Donald Trump. Zonder vertrouwen in zijn grandioze beloftes is het duidelijk waar Trump voor staat. Zijn parasitaire instinct, lege beloftes, en doorzichtige leugens werden niet voorzien door de politici die hem zijn vergunning gaven, ook al klonk er destijds genoeg protest. Wanhoop en hebzucht schijnen te verblinden als het gaat om de schaamteloosheid en zelfzuchtigheid van de nieuwe Amerikaanse President.

HOOP OP MILLER BEACH

En toch is er zelfs in een van de meest troosteloze plaatsen in Amerika ruimte voor hoop en een leven na 'the Donald'. Zes kilometer ten oosten van de grootste ellende in Gary ligt Miller Beach, een schoon en opgeruimd stuk land met wandelpaden, noodpaaltjes, een populair strand en goed onderhouden natuur. De rookpluimen aan de horizon zijn onvermijdelijk, maar los daarvan is het een mooie bestemming.

Het meest hoopgevend is het Aquatorium, een van de monumentale gebouwen uit de hoogtijdagen van Gary. Tussen 1971 en 1991 lijkt het er op dat dit gebouw en de omringende omgeving hetzelfde lot zullen ondergaan als het afgetakelde Centraal Station of de inelkaar gestorte City United Methodist Church. Het gebouw is verlaten, verwaarloosd, en in verval. Toch slaagt een groep vrijwilligers, zonder tussenkomst van een megalomane miljardair, er gedurende de laatste twintig jaar in om samen puin te ruimen, graffiti te verwijderen, en het gebouw en de omgeving te onderhouden. Het monumentale pand wordt tegenwoordig in de zomermaanden vrijwel iedere dag gebruikt voor trouwen en andere evenementen.

De stad zal niet durven rekenen op verbetering onder de nieuwe regering, zeker niet nu neurochirurg Ben Carson, die gelooft dat armoede een keus is maar die skeptisch blijft over bescherming tegen discriminatie, de leiding krijgt over Housing and Urban Development. Ook zullen weinig inwoners deze keer veel belang hechten aan Trump's belofte dat hij alle geweld in Chicago in een week kan beëindigen.

Ook in de rest van de Rust Belt zal het geluk van Donald Trump niet bodemloos blijken. Net als in Gary zal opstand niet lang uitblijven wanneer inwoners Trump's bluf herkennen voor wat het is.

De staalindustrie zal geen nieuw leven worden ingeblazen, en in de nabije toekomst zal 'Gary, Indiana' voor veel buitenstaanders een bijnaam blijven voor 'plankgas'.

Toch zijn er naast het aquatorium nog meer optimistische tekenen van leven in Gary. De Miller-buurt, tussen het strand en de rest van de stad, heeft sinds kort een goedlopend restaurant, en kent een aantal populaire winkels. Het aantal moorden is gedaald, en net als in andere post-industriële steden zoals Detroit zijn er ambitieuze kunstenaars en ondernemers die kansen zien voor een Gary Renaissance.

De belangrijkste reden voor optimisme is dat de inwoners eindelijk bereid lijken te zijn om in opstand te komen tegen meer parasitaire mega-projecten met dubieuze baten. In 2015 spreken de bewoners zich met succes uit tegen een private gevangenis met plannen om een immigrantendetentiecentrum te openen in de stad.

Ondanks aanvankelijke steun van lokale politici werden de beloftes van miljoenen aan investeringen en honderden nieuwe banen opmerkelijk aggressief en met succes geblokkeerd door lokale activisten, die de morele kwesties belangrijker vinden dan een paar banen in een moreel corrupte gevangenis.

De korte geschiedenis van de ontmoeting tussen de investeerder en 'job creator' Trump en het noodlijdende Gary lijkt steeds meer op het verhaal van de omarming van de politicus Trump door de rust belt inwoners in de voormalig Democratische bolwerken Wisconsin, Michigan, en Pennsylvania.

Door all-in te gaan op een wanhopige gok gaven zij hem zijn onverwachte overwinning in November 2016. Als de vergelijking stand houdt, zal het geluk van Trump ook daar keren op het moment dat zijn beloftes net als in Gary, Indiana, worden herkend als niet meer dan een lege bluf.

VORIGE PAGINA
Miller Beach, zes kilometer ten oosten van Gary trekt na jaren verval weer bezoekers vanuit Chicago.

DEZE PAGINA
Het 'aquatorium' op Miller Beach is gerestaureerd dankzij de inzet van vrijwilligers uit Gary.

*Tekst, vormgeving
en fotografie:
Rik Moors, 2017*